

SODBA ROGELJ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

Pritožba št. 21415/02

SODBA

STRASBOURG

3. marec 2009

Ta sodba bo postala dokončna glede na okoliščine, določene v 2. odstavku 44. člena Konvencije. Lahko je predmet uredniških popravkov.

V zadevi Rogelj proti Republiki Sloveniji,

Senat Evropskega sodišča za človekove pravice (tretja sekcija) v sestavi:

Josep Casadevall, *predsednik*,

Elisabet Fura-Sandström,

Boštjan M. Zupančič,

Alvina Gyulumyan,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra,

Ann Power, *sodniki*,

in Stanley Naismith, pomočnik sodnega tajnika,

Po posvetovanju za zaprtimi vrati 10. februarja 2009,

Sprejel naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva izvira iz pritožbe (št. 21415/02), ki jo je 19. maja 2002 pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: »Konvencija«) proti Republiki Sloveniji vložil slovenski državljani, gospod Marjan Rogelj (v nadaljevanju: »pritožnik«).

2. Toženo Vlado (v nadaljevanju: »Vlada«) je zastopal njen zastopnik, gospod Lucijan Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik se je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije pritožil zaradi predolgega trajanja postopka pred domačimi sodišči, v katerem je bil udeležen kot stranka. Nadalje je zatrjeval, da so bili postopki v zvezi z njegovim bolniškim dopustom nepošteni in diskriminatorni in, v zvezi s prvim delom postopkom, da je bila kršena njegova pravica do poštene in javne obravnave. Nadalje se je na

podlagi 13. člena pritožil tudi zaradi pomanjkanja učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem postopkov.

4. Dne 28. septembra 2006 je predsednik tretje sekcije odločil, da o pritožbi glede trajanja postopka in pomanjkanja pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. Obenem je bilo odločeno, da Sodišče hkrati odloči tako o utemeljenosti, kot tudi dopustnosti pritožbe (3. odst. 29. čl.).

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE V ZADEVI

5. Pritožnik se je rodil leta 1953 in živi v Ljubljani.

6. Pritožnik je bil samozaposlen kot oblikovalec od leta 1972.

7. Dne 8. aprila 1990 se je pritožnik poškodoval v prometni nesreči, ki se je zgodila na poslovni poti. Zgleda, kot da je bil pritožnik od takrat večino časa na bolniškem dopustu. Ne glede na to, je Zavod za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju: ZZZ) priznal njegovo polno ali delno delovno zmožnost.

A. Prvi postopek

8. Dne 10. januarja 1996 je Vrhovno sodišče v obravnavi za zaprtimi vrati zavrnilo zahtevek pritožnika v zvezi z odločbo ZZZ, ki je pritožniku omogočala pravico do začasne odsotnosti z dela do 25. februarja 1993.

9. Dne 22. aprila 2000 je pritožnik vložil ustavno pritožno. Dne 16. oktobra 2001 je ustavno sodišče zavrglo pritožbo, ker je zastarala. Sklep je bil pritožniku vročen 21. novembra 2001.

B. Drugi postopek

10. Dne 15. aprila 1994 je ZZZ izdal sklep o tem, da je pritožnik polno delovno zmožen.

11. Dne 30. junija 1994 je pritožnik vložil zahtevek pri Sodišču združenega dela v Ljubljani in zahteval izničitve navedenega sklepa in priznanje zmanjšane delovne zmožnosti ter do dodatka iz naslova invalidskega zavarovanja.

12. Dne 28. decembra 1994 je pritožnik podal izjavo dežurnemu sodniku in urgiral pri sodišču, da čim prej obravnava njegovo zadevo.

13. Preimenovano Delovno in socialno sodišče v Ljubljani je opravilo obravnavo dne 28. novembra 1996.

14. Dne 21. januarja 1997 je sodišče sprejelo izvedensko mnenje.

15. Dne 5. februarja 1997 je sodišče opravilo obravnavo.

16. Sodišče je sklicalo novo obravnavo za 26. marec 1997 zato, da zasliši ortopeda. Obravnavo je bila na koncu odpovedana, ker je bil izvedenec odsoten zaradi strokovnih obveznosti.

17. Po opravljeni obravnavi 17. junija 1997, je sodišče odločilo, da bo izdalo pisno sodbo, s katero je zavrnilo zahtevek pritožnika. Sodba je bila pritožniku vročena 4. julija 1997.

18. Pritožnik se je pritožil na Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani.

19. Dne 23. julija 1998 je Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani zavrnilo pritožbo pritožnika. Sodišče je večkrat skušalo sklep vročiti pritožniku (dne 26. oktobra 1998, 10. novembra 1998 in 10. decembra 1998) na isti naslov v Celju, kamor je poslalo sklep z dne 17. junija 1997. Sklep je bil na koncu vročen pritožniku 14. januarja 1999 preko kolega pritožnika na delu.

20. Posledično je pritožnik vložil zahtevek za revizijo pri Vrhovnem sodišču, ki pa je bil zavrjen 12. oktobra 1999. Sodišče je ponovno večkrat poskušalo vročiti sklep (10. in 30. novembra 1999, dne 21. decembra 1999 in dne 11. januarja 2000). Sklep je bil poslan pritožniku na tri različne naslove; dva v Celju in enega v Ljubljani. Dne 20. januarja 2000 je sodni kurir pustil obvestilo v nabiralniku pritožnika na njegovem domu v Ljubljani. Sklep je bil na koncu vročen pritožniku v prostorih prvostopenjskega sodišča dne 23. februarja 2000.

21. Dne 22. aprila 2000 je pritožnik vložil ustavno pritožbo, ki se je nanašala tudi na sklep Vrhovnega sodišča z dne 10. januarja 1996 (glej 8. odst. Zgoraj).

22. Dne 16. oktobra 2001 je Ustavno sodišče zavrnilo pritožbo pritožnika v zvezi z zgoraj navedenimi postopki kot očitno neutemeljeno. Sklep je bil pritožniku vročen 21. novembra 2001.

C. Tretji postopek

23. Dne 11. novembra 1996 je ZZZ ugotovil, da je bil pritožnik delovno nezmožen v obdobju med 7. junijem 1995 in 7. avgust 1995.

D. Četrty postopek

24. Dne 18. junija 1998 je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani ugodilo zahtevku pritožnika proti ZZZ in je ugotovilo, da prav tako ni bil delovno zmožen v obdobju med 30. novembrom 1996 in 13. februarjem 1997.

E. Peti postopek

25. Dne 12. oktobra 1999 je pritožnik pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani spodbijal sklep ZZZ z dne 26. julija 1999.

26. Dne 10. februarja 2000 je sodišče opravilo obravnavo.

27. Dne 19. aprila 2000 je sodišče prejelo mnenje izvedenca, ki je bil določen v zadevi.

28. Dne 31. maja 2000 je sodišče opravilo obravnavo. Pritožnik, ki je sprejel obvestilo oz. vabilo, da se udeleži obravnave 11. maja 2000, se na obravnavi ni pojavil. Sodišče je vseeno razsodilo in razveljavilo sporen sklep ZZZ ter ugodilo zahtevku pritožnika. Ugotovilo je, da je bil pritožnik, ki je bil na bolniškem dopustu s prekinitvami od 14. februarja 1998 in po 1. maju 1999, začasno delovno

nesposoben tudi v obdobjih med 9. aprilom 1999 in 1. majem 1999. Ta sklep je bil vročen pritožniku 6. julija 2000.

29. Pritožnik se je pritožil in trdil, da bi moralo prvoinstanjsko sodišče odločiti tudi o njegovi nezmožnosti za delo v obdobju po 25. maju 1999.

30. Dne 7. februarja 2002 je Višje in socialno sodišče v Ljubljani razveljavilo sodbo sodišča prve stopnje in vrnilo zadevo v ponovno obravnavo prvoinstanjskemu sodišču.

31. Dne 7. novembra 2002 je sodišče opravilo obravnavo.

32. Posledično je sodišče skušalo pritožniku trikrat vročiti vabilo za obravnavo, načrtovano za 23. januar 2003, vendar pri tem ni bilo uspešno. Ne glede na to, se je pritožnik pojavil na obravnavi skupaj z namestnikom svojega zastopnika. Sodišče je na obravnavi razsodilo ter v delu ugodilo zahtevku pritožnika. Sklep je bil pritožniku vročen zastopniku pritožnika 19. februarja 2003.

33. Dne 17. aprila 2003 je Višje delovno in socialno sodišče v delu ugodilo pritožbi pritožnika ter vrnilo predmetni del v ponovno obravnavo.

34. Obravnava, načrtovana za 21. avgust 2003 je bila odpovedana zaradi dejstva, da se je zastopnik pritožnika odpovedal pravnemu zastopstvu. Posledično je pritožnik zahteval brezplačno pravno pomoč, ki pa ni bila zagotovljena do naroka za obravnave.

35. Dne 28. oktobra 2003 je pritožniku bilo dodeljeno brezplačno pravno zastopstvo in mu je bil zato določen odvetnik.

36. Naslednja obravnava je bila načrtovana za 11. marec 2004. Sodišče je ponovno poskušalo in ni bilo uspešno pri vročitvi obvestila o naroku za obravnavo pritožniku. Pritožnikov zastopnik je na koncu prejel obvestilo dne 3. februarja 2004.

37. Ker se kljub vabilu, od takrat se nobena izmed strank ni pojavila na naroku za obravnavo 11. marca 2004, je sodišče odločilo o mirovanju postopka. Sklep je bil pritožniku vročen zastopniku pritožnika 12. marca 2004.

38. Dne 14. julija 2004, ob upoštevanju, da nihče izmed strank ni zaprosil sodišča, da nadaljuje s postopkom v roku štirih mesecev od datum, ko postopek miruje, je sodišče odločilo, da zaključi postopek na podlagi domneve, da je pritožnik odstopil od svojega zahtevka. Sklep je bil pritožniku vročen zastopniku pritožnika 16. julija 2004.

39. Pritožnik se je pritožil. Dne 24. septembra 2004 je Višje delovno in socialno sodišče zavrnilo pritožbo pritožnika. Sklep je bil pritožniku vročen zastopniku pritožnika 5. oktobra 2004.

40. Dne 10. januarja 2005 je pritožnik vložil vlogo pri Višjem delovnem in socialnem sodišču, v kateri je zatrjeval, da je šele ob koncu decembra 2004 izvedel, da je postopek zaključen. Sodišče je odgovorilo, da je bil sklep vročen njegovemu predstavniku v skladu s predpisi o pravnem postopku.

41. Dne 11. marca 2005 je pritožnik preučil spis pri Višjem delovnem in socialnem sodišču.

II. UPOŠTEVANO DOMAČE PRAVO

A. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja

42. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (objavljen v Ur.l. RS, št. 49/2006) je stopil v veljavo 1. januarja 2007. V 1. in 2. členu Zakona je pravica do sojenja v razumnem roku zagotovljena stranki v sodnem postopku, udeležencu na podlagi Zakona, ki ureja pravdne postopke in poškodovani stranki v kazenskem postopku.

43. 25. člen Zakona 2006 določa naslednja prehodna pravila v zvezi s pritožbami, v zvezi s katerimi postopki že tečejo pred Sodiščem:

25. člen – Pravično zadoščenje za škodo, nastalo pred začetkom uporabe tega zakona

»(1) Glede zadeve, v kateri je kršitev pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja že prenehala, pa je stranka pred začetkom uporabe tega zakona že vložila zahtevo za pravično zadoščenje na mednarodno sodišče, Državno pravobranilstvo v štirih mesecih po prejemu zadeve v postopek poravnave od mednarodnega sodišča predlaga stranki poravnavo glede višine pravičnega zadoščenja. Stranka je dolžna Državnemu pravobranilstvu posredovati predlog za poravnavo v dveh mesecih po prejemu predloga Državnega pravobranilstva. Državno pravobranilstvo je dolžno odločiti o predlogu čim prej, najpozneje pa v štirih mesecih....

(2) Če predlogu za poravnavo iz prvega odstavka tega člena ni ugodeno ali če Državno pravobranilstvo in stranka ne dosežeta sporazuma v štirih mesecih od vložitve predloga stranke, lahko stranka vloži tožbo na pristojno sodišče Republike Slovenije po tem zakonu. Stranka lahko vloži tožbo v šestih mesecih po prejemu odgovora Državnega pravobranilstva, da njenemu predlogu iz prejšnjega odstavka ni ugodeno, oziroma po poteku roka, ki je v prejšnjem odstavku določen za odločitev Državnega pravobranilstva za sklenitev poravnave. Za postopek pred sodiščem se ne glede na vrsto ali višino zahtevka uporabljajo določbe zakona o pravnem postopku o sporu majhne vrednosti.«

B. Zadevna proceduralna pravila, ki se uporabljajo v pravnih postopkih

44. Na podlagi 14. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Ur. l. RS št. 19/1994), kot je veljal v materialnem času, so se določbe v zvezi s pravnim postopkom uporabile v postopkih pred delovnimi in socialnimi sodišči.

45. Na podlagi 209. člena Zakona o pravnem postopku (Ur. l. RS št. 26/1999), mora sodišče spraviti postopek v mirovanje če, *inter-alia*, se nobena izmed strank ne pojavi na obravnavi. Stranka v postopku lahko zaprosi sodišče, da nadaljuje s postopkom potem, ko minejo trije meseci od datuma, ko je postopek v mirovanju in ne kasneje, kot štiri mesece od tega datuma (210. člen). 210. člen nadalje določa,

da v primeru, da nobena izmed strank ne prosi sodišča, da nadaljuje s postopki, je mogoče sklepati, da je pritožnik umaknil zahtevo in da se postopek zaključi.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCije

46. Pritožnik se je pritožil, da so postopki v katerih je bil udeležen kot stranka predolgi. Pri tem se je opiral na 1. odst. 6. čl. Konvencije, ki pravi, kot sledi:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

47. Vsebinsko se je pritožnik nadalje pritožil, da so bila sredstva, ki so bila na voljo v Sloveniji v zvezi s predolgim trajanjem postopkom, neučinkovita.

13. člen Konvencije določa, da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

1. Prvi, tretji in četrti postopek

48. V skladu s 35. členom 1. odstavka Konvencije, Sodišče lahko sprejme zadevo v odločanje šele potem, ko so bila domača sredstva že izčrpana in v obdobju v roku šest mesecev od datuma, ko je bila sprejeta zadnja odločitev.

49. V zvezi s prvim postopkom, Sodišče ugotavlja, da je Vrhovno sodišče zavrnilo zahtevek pritožnika dne 10. januarja 1996. Pritožnik je vložil ustavno pritožbo proti sklepom šele 22. aprila 2000, ta pa je bila zavrnjena kot zastarana. Pritožnik torej ni ravnal skladno s pogoji v 1. členu 35. člena in v tem delu se mora pritožbo zavrniti v skladu s 4. odstavkom 35. člena Konvencije.

50. V zvezi s tretjim in četrtim postopkom, Sodišče ugotavlja, da so bile zadnje odločitve v zadevah sprejete 11. novembra 1996 in tudi 18. junija 1998. Na podlagi tega so vprašanja v zvezi z dolžino postopka, ki je predmet pritožnikove pritožbe na podlagi 1. odst. 6. člena, je bilo uveljavljeno zunaj časovnega okvira, ki ga določa 1. odst. 35. člena Konvencije.

51. Iz tega sledi, da je pritožnikove pritožbe v zvezi z dolžino tretjega in četrtega

postopka potrebno zavrniti zaradi neupoštevanja šest-mesečnega pravila v okviru smisla 1. in 4. odst. 35. čl. Konvencije.

2. Drugi in peti postopek

(a) Ugovor Vlade v zvezi s šest-mesečnim časovnim rokom

52. Po mnenju Vlade je bil del pritožbe v zvezi z drugim postopkom vložen izven šest-mesečnega časovnega roka. V zvezi s tem je Vlada poslala tožbo Vrhovnega sodišča z dne 12. oktobra 1999, ki je bila vročena pritožniku 23. februarja 2000, katero je potrebno obravnavati kot dokončno odločbo za namene 1. odst. 35. člena Konvencije.

53. Pritožnik ni imel pripomb v zvezi s tem vprašanjem.

54. Sodišče ugotavlja, da, potem ko je bil pritožnikov zahtevek za revizijo zavrjen 12. oktobra 1999, je pritožnik vložil ustavno pritožbo, ki pa je bila zavrnjena, kot nedopustna. Sodišče opaza, da je pritožnik sprožil postopek pred Ustavnim sodiščem l z namenom, da izpodbija ustavnost odločb sodišč na nižjih stopnjah. Sodišče nadalje opaza, da se v skladu s sodno prakso, katerikoli postopek, vključno s postopki pred Ustavnim sodiščem, ki bi lahko vplival na izid postopka pred nižjimi sodišči, obravnava na podlagi 6. člena (glej, npr. *Šubinski proti Slovenji*, št. 19611/04, odst. 69, 18. januar 2007). Ker Vlada ni predstavila nobenega dokaza, ki bi zahteval, da sodišče odstopa od uveljavljene sodne prakse, je potrebno smatrati, da se je šestmesečno obdobje začelo 21. novembra 2001, ki je bil sklep Ustavnega sodišča vročen pritožniku.

55. Iz tega sledi, da je potrebno ugovor Vlade zavrniti.

(b) Ugovor Vlade v zvezi z neizčrpanjem notranjih pravnih sredstev

56. Vlada se je nadalje sklicevala na neizčrpanje pravnih sredstev v primeru drugega in petega postopka. Pri tem se je opirala na sredstva, ki so bila na voljo posameznikom, preden se je začel uporabljati Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (Zakon (2006)), to je, dne 1. januarja 2007. Poleg tega je Vlada trdila, da je Zakon (2006) zagotavljal učinkovita pravna sredstva v zvezi z dolžino postopka.

57. Pritožnik je tej navedbi ugovarjal, češ da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

58. Sodišče opaza, da je za sredstva, ki so bila na voljo v zvezi s pritožbami glede dolžine postopka pred uveljavitvijo Zakona (2006), že ugotovilo, da jih ne more obravnavati, kot učinkovita (*Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, ESČP 2005-X). V zvezi s pravnimi sredstvi, ki so na voljo na podlagi Zakona (2006), Sodišče ugotavlja, da se 25. člen izrecno nanaša na postopke pred mednarodnimi sodišči in da zagotavlja pravna sredstva v domačih postopkih, ki so se končali pred 1. januarjem 2007. Vendar pa je Sodišče v sodbi v zadevi *Grzinčič* ugotovilo, da pogoji, predpisani v tem členu, niso izpolnjeni v primeru pritožb, ki se nanašajo na zaključene postopke, o katerih je bila slovenska Vlada obveščena pred 1. januarjem 2007, tako kot je to v obravnavanem primeru (gl. *Grzinčič proti Sloveniji*, št. 26867/02, odstavek 67, 3. maj 2007).

59. Sodišče zato ugotavlja, da je v primeru obravnavane pritožbe, potrebno sprejeti

podobne zaključke, kot so tisti v predmetnem delu sodbe v zadevi *Grzinčič* (ibid., odstavek 68), v kateri je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je imel pritožnik na voljo, niso bila učinkovita.

60. Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od ustaljene sodne prakse v zvezi s tem.

61. Iz tega sledi, da je potrebno ugovor Vlade v zvezi z neizčrpanjem notranjih pravnih sredstev potrebno zavrniti.

62. Sodišče nadalje ugotavlja, da ta del pritožbe, ki se nanaša na dolžino drugega in petega postopka, ni očitno neutemeljen v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopusten iz katerega koli drugega razloga. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

(a) Drugi postopek

(i) Obdobje, ki ga je treba upoštevati

63. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je pričelo 30. junija 1994, na dan, ko pritožnik vložil tožbo pri Sodišču združenega dela v Ljubljani in se je končalo 21. novembra 2001, ko je bila pritožniku vročena odločba Ustavnega sodišča (glej 54. odst. zgoraj). Skupaj je tako trajal približno sedem let in štiri mesece, na štirih stopnjah sojenja.

(ii) Upoštevana merila

64. Sodišče ponovno poudarja, da je razumnost trajanja postopka treba ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

65. Vlada je oporekala, da je bil postopek relativno zapleten. Poleg tega je Vlada oporekala, da je sodišče neuspešno skušalo vročiti svoje odločbe pritožniku ob več različnih priložnostih. Z vidika Vlade je, posledično, odgovornost za trajanje postopka mogoče pripisati izključno pritožniku in ne, sodnim oblastem, ki so »ves čas ravnale skladno z notranjim pravom«.

66. Sodišče meni, da zadeva po naravi ni sama po sebi bila posebej zahtevna glede na dejstva in pravo ter ugotavlja, da je mogoče predmet zadeve, na načelni ravni, obravnavati, kot pomembno za pritožnika.

67. Sodišče nadalje poudarja, da le zamude, ki jih je mogoče pripisati Državi, lahko utemeljijo ugotovitev neuspeha pri zadostitvi zahteve po »razumnem roku«.

(glej *Ciricosta in Viola proti Italiji*, 4. december 1995, 28. odst., Serija A št. 337-A).

68. Medtem ko toženi Državi ni mogoče pripisati odgovornost za vse zamude v postopku, ker ja, na primer, pritožnik pravzaprav zares povzročal določene težave in zamude pri vročitvi odločb in pozivov (glej odstavek 19 in 20 zgoraj), Sodišče vseeno ni dobilo zadovoljive obrazložitve za zamudo treh let v postopku na prvi stopnji; zlasti, ko je bilo sodišče povsem neaktivno dve leti in pet mesecev, od datuma, ko je pritožnik sprožil postopek, t.j. 30. junij 1994, in prvo obravnavo v zadevi, t.j. 28. november 1996.

69. V luči meril, zapisanih v sodni praksi (glej, *mutatis mutandis*, *Repas proti Sloveniji*, št. 10288/02, odst. 23, 6. april 2006, in *Kotnik proti Sloveniji*, št. 17330/02, odst. 15-17, 13. april 2006), Sodišče meni, da je bil v obravnavani zadevi postopek predolg in ni zadostil pogoju po "razumnem roku".

70. Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

(b) Peti postopek

(i) Obdobje, ki ga je treba upoštevati

71. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je pričelo 12. oktobra 1999, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani, in se je končalo 5. oktobra 2004, ko je bil pritožniku vročena odločba Višjega delovnega in socialnega sodišča. Skupaj je tako trajal približno pet let, odločbe pa so bile izdane na dveh stopnjah. Glede na število vračanja zadev v ponovno obravnavo, je bila zadeva obravnavana na šestih stopnjah.

(ii) Upoštevana merila

72. V zvezi s petim postopkom, je Vlada oporekala, da je bila zadeva relativno zapletena. Obenem je podala stališče, da obravnavana zadeva očitno ni bila posebej pomembna za pritožnika, ker se ni pojavil na obravnavah, niti ob več različnih priložnostih ni prevzemal pozivov sodišča.

73. Sodišče ugotavlja, da je bila v obdobju petih let zadeva obravnavana na šestih stopnjah. Ob upoštevanju števila stopenj, ki so bile vključene v odločanje o zadevi, Sodišče ne more zaključiti, da so bila sodišča neaktivna v tem postopku. Ravno nasprotno, opaža, da so bile odločitve sodišč na prvi in drugi stopnji precej hitre.

74. Nadalje, Sodišče opaža, da je pritožnik, poleg tega, da se ni pojavil na obravnavi 31. maja 2000, ki je bila vseeno opravljena (glej odst. 28 zgoraj), manjkal tudi na obravnavi 11. marca 2004, ne da bi za to podal kakršnokoli smiselno opravičilo. Glede na to, je sodišče najprej ustavilo in nato tudi zaključilo postopek na podlagi predpostavke, da je pritožnik umaknil svoj zahtevek (glej odst. 37 in 38 zgoraj). Posledično, Sodišče meni, da pritožnik ni pokazal odgovornosti, ki se pričakuje od tožnika; iz tega sledi, da je predmet pravde za pritožnika v domačem postopku, nemogoče obravnavati, kot posebnega pomena za pritožnika.

75. Nazadnje, čeprav je mogoče, da prenos zadeve v ponovno obravnavo, ki je bil posledica napak, katere so napravila nižja sodišča, lahko nakazuje na pomanjkljivosti v pravosodju (glej, npr. *Wierciszewska proti Poljski*, št. 41431/98, odst. 46, 25. november 2003), Sodišče zaključuje, da, glede na način vodenja

postopka in obnašanje pritožnika, v obravnavani zadevi dolžina postopka ni bila takšna, da bi se obravnavala kot kršitev zahteve po "razumnem roku".

76. Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

77. 13. člen Konvencije zagotavlja »učinkovito pravno sredstvo pred nacionalnimi oblastmi« za vse, ki trdijo, da so bile kršene njihove pravice in svoboščine na podlagi Konvencije (glej *Klass in Drugi proti Nemčiji*, 6. september 1978, odst. 64, serija A št. 28). Ne glede na to, 13. člen zahteva pravno sredstvo v okviru notranjega prava v zvezi z zatrjevano pritožbo, ki omogoča pravdo v smislu Konvencije (glej *Boyle in Rice proti Zdrženemu kraljestvu*, 27. april 1988, odst. 52, Serija A št. 131). Za izvrševanje te določbe zahteva je potreben obstoj učinkovitega pravnega sredstva, za vsebinsko obravnavo »utemeljene pritožbe« in nudenje primerne odškodnine (glej *Kudla proti Poljski* [GC], št. 30210/96, odst. 157, ESČP 2000-XI).

78. Sodišče nadalje ponavlja, da dejanska kršitev druge določbe Konvencije (»samostojne« določbe) ni predpogoj za uporabo 13. člena (glej *Klas in drugi*, naveden zgoraj, odst. 64). Dejstvo, da so obtožbe pritožnika niso bile dokončno utemeljene, ne preprečuje, da bi bil njegov zahtevek primeren za obravnavo za namene 13. člena Konvencije (glej *Kaya proti Turčiji*, 19. februar 1998, odst. 107, Poročila o sodbah in odločbah 1998-I).

79. V obravnavani zadevi je Sodišče ugotovilo kršitev 1. odstavka 6. člena v primeru drugega postopka. Kar se tiče petega postopka, je Sodišče ugotovilo, da je pritožnikov zahtevek na podlagi 1. odst. 6. člena dopusten (glej odst. 62 zgoraj). Ne glede na to, je pritožnik imel »sporno pritožbo«, ki ni vzdržala ugotovitve sodišča, da dolžina postopka pred domačimi sodišči v primeru petega postopka ni prekršila zahteve po »razumnem roku«. Posledično, bi moral imeti na podlagi 13. člena na voljo sredstvo pred domačimi oblastmi, zato da se ugotovi ali sta oz. nista drugi in peti postopek trajala predolgo.

80. Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve v zvezi z učinkovitostjo domačih sredstev, ki jih je predstavila Vlada, zavrnilo že v prejšnjih zadevah (glej odst. 58-61 zgoraj, in zadevo *Grzinčič*, navedeno zgoraj, odst. 75-76), in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

81. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena v zvezi z drugim in petim postopkom, zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, ki bi potrdila njegovo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. OSTALE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

82. Pritožnik se je pritožil, da sta bila postopka v zvezi z njegovim bolniškim dopustom, t.j. drugi in peti postopek, nepoštena in diskriminatorna. Pritožnik je podal stališče, da med drugim postopkom ni bil deležen pravne pomoči. V zvezi s prvim postopkom se je pritožnik pritožil tudi zaradi pomanjkanja javne obravnave.

83. Pri tem se je oprt na 1. odst. 6. člena in 14. člen Konvencije. Slednji, v kolikor je to primerno, določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah ... pravično in javno ... odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče.«

14. člen določa, kot sledi:

»Uživanje pravic in svoboščin, določenih s to Konvencijo je zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnosti ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine.«

84. V zvezi s pritožbo pritožnika glede pomanjkanja javne obravnave v zvezi s prvim postopkom, Sodišče opaza, da pritožnik ni zadostil proceduralnim zahtevam, ki jih za vlogo ustavne pritožbe določa slovenska zakonodaja (glej odst. 49 zgoraj). Iz tega sledi, da je potrebno pritožbo v tem delu zavrniti na podlagi 1. in 4.

odstavka 35. člena Konvencije glede neizčrpanja domačih pravnih sredstev.

85. V zvezi z zatrjevano nepravičnostjo in diskriminacijo v petem postopku, Sodišče opaza, da se je sporni postopek končal z odločbo sodišča na drugi stopnji 24. septembra 2004. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožnik ni vložil ustavne pritožbe v zvezi s to odločbo. Iz tega sledi, da ni izčrpal domačih pravnih sredstev, ki jih je imel na voljo v smislu 1. odst. 35. člena Konvencije. Zato je potrebno te pritožbe zavrniti v skladu s 4. odst. 35. člena Konvencije.

86. V zvezi s pritožbami, ki se nanašajo na drug postopek, Sodišče ugotavlja, da pritožnik ni predlagal nobenih dokazov, ki bi potrjevali njegove obtožbe, da je bila njegova pravica na podlagi 6. člena do »pravične obravnave« pred »nepristranskim sodiščem«, samostojno ali skupaj s 14. členom kršena v obravnavani zadevi.

Obenem ugotavlja, da pritožnik ni predložil nobenih dokumentov, ki bi izkazovali, da je prosil za brezplačno pravno pomoč, niti ni predložil ničesar, kar bi dokazovalo, da je pomanjkanje pravnega zastopstva kakorkoli vplivalo na omejevanje učinkovitega dostopa do sodišča. Te pritožbe so neutemeljene, zato iz tega sledi, da je ta del pritožbe očitno nedopusten in se ga mora zavrniti v skladu s 3. in 4. odstavkom 35. člena Konvencije.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

87. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Odškodnina

88. Pritožnik je zahteval 255 960 eurov (EUR) za premoženjsko škodo in 18 840 EUR za nepremoženjsko škodo.

89. Vlada je zahtevku oporekala.

90. Sodišče ni ugotovilo nobene običajne povezave med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo; zato zavrača ta zahtevek. . Ne glede na to, Sodišče meni, da je pritožnik zagotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 3400 EUR.

B. Stroški

91. Pritožnik je zahteval tudi znesek 574 EUR za stroške postopka. Glede na pritožnikova dokazila, s katerimi je razčlenil svoj zahtevek, je bil znesek vsota 252 EUR za stroške postopka pred domačimi sodišči in 322 EUR za stroške postopka pred tem Sodiščem.

92. Vlada je zahtevku oporekala.

93. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so bili dejansko potrebni ter so razumno visoki in so dejansko nastali. V obravnavani zadevi, ob upoštevanju informacij s katerimi razpolaga in ob upoštevanju zgornjih meril, Sodišče zavrača zahtevek za stroške postopka pred domačimi sodišči in meni, da je pritožnik, ki ni imel pravnega zastopnika, moral kriti stroške v zvezi s postopkom pred Sodiščem. Zato Sodišče meni, da je razumno pritožniku dodeliti znesek 322 EUR, kar je celoten znesek, ki ga je zahteval za postopek pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

94. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV, SODIŠČE SOGLASNO

1. *Razglaš*a pritožbo, v zvezi s trajanjem drugega in petega postopka, ter učinkovitosti pravnih sredstev v zvezi s tem, za dopustno.

2. *razglaš*a, da je preostanek pritožbe nedopusten;

3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije v zvezi z drugim postopkom;

4. *razsoja*, da ni prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije v zvezi s petim postopkom;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 13. člena Konvencije v zvezi z drugim in petim postopkom;

5. Razsoja

(a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 3.400 EUR (tri tisoč štiristo evrov), zvišano za morebitni davek, za nepremoženjsko škodo in 322 EUR (tristo dvaindvajset eurov), zvišano za morebitni davek, za stroške in izdatke v zvezi s postopkom;

(b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedeni znesek linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;

6. zavrne v preostalem delu pritožničin zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 3. marca 2009 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stanley Naismith Josep Casadevall
Namestnik sodnega tajnika Predsednik